

Goranci strahuju za svoj identitet

Author: [IWPR Balkans](#)

Makedonski nacionalisti u pregovorima oko granice traže kosovsku opstinu.

Poput deteta čije misljenje roditelji ignorisu u borbi za starateljstvo, kosovska opština Dragas posmatra s nezadovoljstvom dok Makedonija i Jugoslavija vode pregovore oko granice.

Ove dve zemlje koje su se odvojile 1991.godine, prepiru se još od Drugog svetskog rata oko etnickih korena Goranaca u opštini Dragas, koja se nalazi u uskom raskolu između makedonske i jugoslovenske granice. Svaka od ovih zemalja tvrdi da su Goranci njeni. A Goranci su umorni od dugog brakorazvodnog spora i osecaju da i sami imaju pravo da odlucuju.

Posle svadje koja traje poslednjih deset godina oko zajednicke administrativne granice nasledjene od Titove Jugoslavije, izgleda da su Beograd i Skoplje na uzajamno zadovoljstvo konacno postigli dogovor.

Medjutim, Goranci nisu zadovoljni načinom na koji su se odvijali pregovori oko granice, s obzirom da oni u njima nisu učestvovali. Zvanican razlog za to je sto Kosovo i dalje ostaje konstitutivni deo Jugoslavije.

Lokalno stanovništvo kaže da je njihovo iskljucenje iz pregovora apsurdno, jer se deo sporne granice nalazi između Makedonije i Kosova.

Oni su narocito uzmemireni zbog velike pažnje koju su skopski mediji poklonili zahtevima makedonskih nacionalista koji tvrde da polazu pravo na delove opštine Dragas. Nije slučajno sto se ovi komentari i izvestaji stampe pojavljuju uoci potpisivanja sporazuma o uzajamnoj granici između Makedonije i Jugoslavije, 23.februara.

Nacionalisti u Skoplju procenjuju da etnicko makedonsko stanovništvo čini znacajan procenat lokalnog stanovništva. Goranci odbacuju ove tvrdnje. Vecina njih sebe smatra Bosnjacima. Oni se pozivaju na popis stanovništva iz 1990.godine i tvrde da je lokalno stanovništvo 50 odsto muslimansko, 30 odsto srpsko, a 20 odsto albansko.

Iz svoje kuće u Krusju, koja je uredjena u tradicionalnom muslimanskom stilu, predsednik Partije za demokratsku akciju, PAD-SDA, Sadik Idrizi kaže da je iznenadjen ponasanjem makedonskih nacionalista. On kaže da neki od njih prelaze granicu sa Kosovom pokusavajući da izazovu nered.

"Ja sam Bosnjak, oko toga nema spora", rekao je Sadik koji kaže da predstavlja vecinu Goranaca. "Nisam ni Makedonac, ni Srbin, ni Albanac koji je primio islamsku veru".

Sadik, koji vec duze vreme istrazuje kulturu i jezik Goranaca, kaže da se lokalni dijalekat bazira na makedonskom u kome ima albanskog i rumunskog uticaja.

"Mnogi su do sada pokusavali da kazu da smo njihovi, ali mi smo Goranci i nasa je zemlja Gora-Kosovo", kaže Harun Asllani, potpredsednik opštine Dragas.

Asllani, koga su pojedinci nekada optuzivali da je prosrpski nastrojen, kaže: "Makedonci i Srbi mogu da kazu sta hoce, ali mi smo muslimani iz turskih vremena, ne verujem da bilo ko ovde misli da Gora treba da pripadne Makedoniji".

Lokalni albanski lideri dele brigu Goranaca oko mogucih izmena granice. "Niko nema pravo da vodi pregovore o granici Kosova", rekao je Naim Jerlu, potpredsednik Demokratske lige Kosova.

"Samo mi mozemo da odlucujemo o buducnosti nase zemlje", kaže Ramush Haradinaj, predsednik Saveza za buducnost Kosova, AAK.

Do sada su se oni koji su umesani u spor oko granice uzdržavali od svakog nasilja. Medjutim, preti opasnost da dodje do eksplozije.

Proslog leta, makedonski vojnici su pomerili granicne stubove nekoliko kilometara unutar kosovske granice sto je dovelo do lokalnih protesta. Kriza je, medjutim, brzo resena. Stubovi su vraceni tamo gde su bili, a ovaj potez naisao je na odobravanje Kosovara i KFOR-a u regionu.

Ujedinjene nacije trenutno vladaju Kosovom kao nekom vrstom protektorata. Za njih je održavanje status quo prioritet. UN je protiv bilo kakvog menjanja granica.

Thomas Lubering, portparol Zapadnog sektora KFOR-a u Prizrenu rekao je novinarima 13.februara. "Nema sanse da ce se Gora pridruziti Makedoniji kao sto nece doci do prisajedinjenja doline Preseva Kosovu".

Medjutim, pitanje je da li ce se o ovom diskutovati tokom pregovora Makedonije i Jugoslavije o uzajamnoj granici. Interesi, Goranaca, kao i mnogih balkanskih manjina, verovatno ce za sada biti zanemareni.

Adriatik Kelmendi je dopisnik IWPR.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/goranci-strahuju-za-svoj-identitet>